

РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ КЕРІВНИКА СФЕРИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ *НТУ «Дніпровська політехніка»*

Чабан Д.С.

Науковий керівник: к.е.н., доц. Комарова К.В.

Розвиток лідерського потенціалу керівника в системі органів державного управління є найважливішою умовою забезпечення модернізації державної служби та проведення адміністративних реформ. «Лідерство» є складовою вимог до професійної компетентності керівників органів влади України. З огляду на це актуальним залишаються питання дослідження розвитку лідерського потенціалу в державному управлінні. Підвищення рівня професійної компетентності державних службовців здійснюється у відповідності до вимог статті 48 Закону України «Про державну службу», відповідно до якої державним службовцям створюються умови для підвищення рівня професійної компетентності шляхом професійного навчання, яке проводиться постійно. Згідно з пунктом 5 частини першої статті 2 Закону України «Про державну службу» професійна компетентність – здатність особи в межах визначених за посадою повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку.

Лідерський потенціал розглядається в науковій літературі як індивідуально-особистісні і соціально-психологічні властивості особистості, що впливають на групу щодо забезпечення досягнення спільних цілей. Складовими лідерського потенціалу у сфері державного управління є: особистісні характеристики лідера, установки, цінності, інтерперсональна (міжособистісна) орієнтація; розвиток стратегічного, креативного, критичного та системного мислення; здатність до самоаналізу, самонавчання та саморозвитку; розвиток емоційного інтелекту; вміння розв'язувати конфлікти; вміння ініціювати та впроваджувати зміни; орієнтація на результат.

Складовими лідерського потенціалу керівника сфери державного управління є: установки, цінності, потреби, пріоритети (чіткі особисті цілі, прагнення до самовдосконалення, морально-етичні якості); особистісні та ділові якості (проактивність, умотивованість, самоорганізованість, комунікативність, емоційна стійкість, відповідальність тощо); здібності (творчі здібності, інноваційність, здатність до самоаналізу, адаптивність тощо); професійна та лідерська компетентності (знання, уміння, навички та поведінкові якості, які забезпечують здатність ефективно виконувати професійну діяльність і функції лідера у сфері державного управління). В основі розвитку лідерського потенціалу є визначення його пріоритетів, вибір стратегії та формування програми її реалізації. На рис. 1 подано спрощену схему механізму планування розвитку лідерського потенціалу керівних кадрів

сфери державного управління з урахуванням положень нового законодавства про державну службу [2].

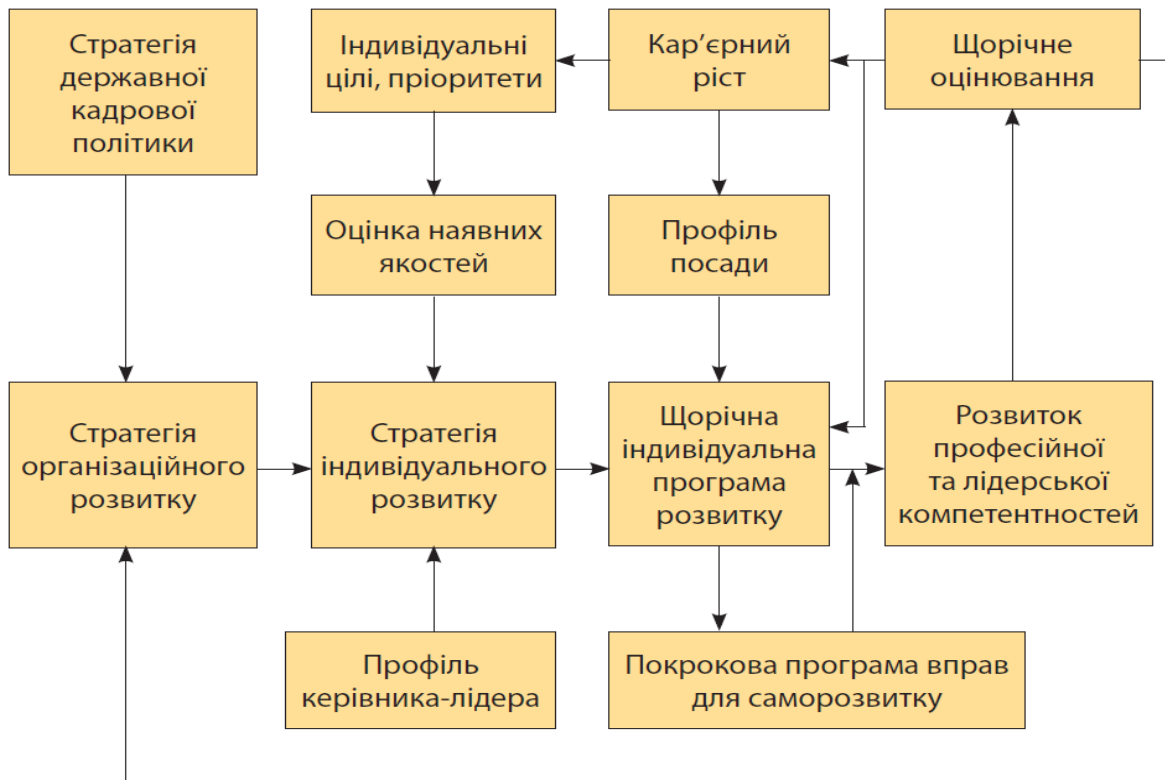

Рис. 1. Механізм планування розвитку лідерського потенціалу керівних кадрів сфери державного управління [2]

У процесі реформування державної служби та формування нових стратегічних напрямів її розвитку потреба у лідерах дедалі більше зростає. Чим масштабніші цілі органу державної влади або чим радикальніше вони змінюють свою стратегію, тим гострішою є проблема лідерства. Слабкий лідерський потенціал є серйозною перешкодою на шляху проведення організаційних змін та впровадження інновацій.

Для розвитку лідерського потенціалу необхідно вдосконалювати наступні навички вискоєфективних людей:

- Принцип проактивності. Проактивність – це особиста відповідальність за власне життя, рішення, поведінку. Проактивна поведінка людини – продукт власного свідомого вибору, який базується на цінностях, а не продукт оточуючих умов, заснований на почуттях.

- Починайте справу, уявляючи кінцеву мету. Навичка «починайте справу, уявляючи кінцеву мету» означає створити образ, картину чи парадигму кінцевої мети життя, які й будуть системою оцінок чи критеріїв, за якими буде оцінюватися все інше; чітко усвідомлювати своє життєве призначення.

- Спочатку робіть те, що необхідно робити спочатку. Управління характеризується дисциплінованістю, дотриманням установленого порядку, виконанням, а його ефективність визначається вмінням «спочатку робити те, що необхідно робити спочатку».

– Спочатку прагніть зрозуміти, потім – бути зрозумілим. Щоб забезпечити відповідний принцип, лідер повинен володіти навичками емпатії.

– Думайте в дусі «Виграв/Виграв». Навичкою міжособистісного лідерства С. Кові називає четверту – думай «Виграв/Виграв» – визначаючи її «як особливий настрій серця й розуму, спрямований на постійний пошук взаємної вигоди під час взаємодії».

– Досягайте синергії. Синергія означає, що ціле більше за суму його частин. «Синергія, – наголошує С. Кові, – це суть лідерства, заснованого на принципах... Вона каталізує, об'єднує й вивільняє величезну енергію, яка є в людях».

– Принцип «Заточуйте пилку». Принцип «Заточуйте пилку» визначає технології збалансованого самооновлення. Постійне, безперервне навчання, що тренує наш розум і веде до інтелектуального оновлення [3].

Розвиток лідерського потенціалу в органах державного управління передбачає здійснення таких заходів, як:

1. Аналіз та оцінка стратегій і завдань з метою виявлення характеру знань, умінь та навичок працівників, необхідних для реалізації конкретних стратегічних, тактичних та операційних цілей.

2. Аналіз кадрового складу органів державного управління з метою виявлення рівня професійної компетентності, поведінкових показників, особливостей мислення і готовності прийняти на себе повноваження лідера.

3. Виявлення, аналіз та оцінка проблем, що стримують розвиток лідерського потенціалу.

4. Формування резерву лідерів у складі керівників різних рівнів управління та рядових співробітників, які мають лідерський потенціал.

5. Забезпечення відповідності стратегічних цілей та лідерського потенціалу, оцінка дефіциту лідерів та розробка заходів, що спрямовані на поповнення лідерського потенціалу у довгостроковій, середньостроковій та короткостроковій перспективі.

Таким чином, розвиток та оволодіння саме цими навичками є на сьогодні ефективним інструментом забезпечення реалізації державної політики у здійсненні модернізації державної служби та проведення адміністративних реформ. Одним із пріоритетних напрямів підвищення ефективності діяльності органів державної влади має стати урахування чиннику лідерства серед керівників при адоптації профілів лідерських компетентностей посад органів державної влади до нагальних потреб суспільства.

Перелік посилань:

1. Про державну службу : закон України від 10 груд. 2015 р. № 889 // Відом. Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43.

2. Орлів М.С. Розвиток лідерського потенціалу керівника сфери державного управління : навчальний посібник / М. С. Орлів. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2017. – 40 с.

3. Кові Стівен Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей : потужні інструменти розвитку особистості / Стівен Р. Кові ; пер. з англ. Олени Любенко – Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2014. – 382 с.